

«Півтори доби не відходив від операційного столу», – лікар із Тернопільщини рятує бійців на передовій

06.04.2023

Автор: з архіву Андрія Нагірного

У складі Першого добровольчого мобільного шпиталю ім. М. Пирогова – лікар ортопед-травматолог Чортківської центральної міської лікарні Андрій Нагірний. Нещодавно з медиком поспілкувалось **видання Чортків city** поспілкуватися з лікарем від Бога, золоті руки якого провели незліченну кількість операцій, повертаючи своїх пацієнтів до повноцінного життя.

– 23 серпня 2022 року, – починає розповідати Андрій, – у складі Першого добровольчого мобільного шпиталю (що був сформований ще у 2014-му в Києві) вперше відправився на фронт. У той час було дві точки базування шпиталю: Часів Яр і Слов'янськ. Працював у Слов'янську як травматолог, з командою медиків виїжджав на «медевак» (медична евакуація) під Соледар. Перша моя ротація була до початку жовтня.

– Це було добровільне бажання?

– Так. І перша, і наступні ротації – добровільно. Вдруге поїхав на фронт у січні цього року. Мобільний шпиталь базувався в Лимані. Тепер, наприкінці березня, втретє їду (знову ж таки – за власним бажанням). Цього разу – зі своїм колегою і другом хірургом із Калуша (в нього також це третя ротація). На часі бракує фахових лікарів на фронті. На запитання: чому (?) важко відповісти. Можливо, знову ж таки – це незрозуміле звання наших людей до війни. Візьміть до порівняння активність допомагати ЗСУ на початку повномасштабного вторгнення росії в Україну й на сьогодні... Чомусь снує

думка, особливо на заході України, що війна десь там, далеко, і до нас вона не дійде. На превеликий жаль...

Автор: з архіву Андрія Нагірного.

– Торкнулися поняття «звикання». А у Вашій роботі є певне звикання до того жахіття – важких поранень, які доводиться бачити щодня, щогодини? Це ж не порівняти з травмами в цивільній практиці.

– Звісно ж, не до порівняння. Ураження верхніх і нижніх кінцівок, грудної клітини, черевної порожнини – важкі. Якщо колись, у мирний час, такі травми можна було побачити лише, так би мовити, на картинках, то тепер – це жахлива реальність. Та, як наголошує президент ПДМШ Геннадій Друзенко: «Лікувати любов'ю покалічені тіла наших захисників і зціляти їхні обпалені люттю серця. Бо наш справжній ворог – це сама смерть. Орда – лише знаряддя смерті. А смерть перемагається тільки любов'ю»...

– Витримка і врівноваженість в лікарів у таких ситуаціях повинні бути дуже стійкими, незламними. Деколи, мабуть, треба допустити до себе й черствість у певній мірі...

– Воно так і є, напевно. До будь-якого оперативного втручання треба підходити, як кажуть, з холодною головою, без «кіпішу». Щоби врятувати життя, доводиться й боляче зробити людині. Травми доволі важкі. Особливо ті, коли, окрім ампутації, іншого порятунку немає. На стабілізаційному пункті (наступна точка після евакуації) працюють анестезіологи, хірурги, травматологи. Проводимо первинну обробку ран, зупинку кровотечі (тобто зняття турнікетів). Зараз більшість наших бійців доволі вправно накладає турнікети і справляється з усіма етапами тактичної медицини. До слова, лікарі перед виїздом на фронт також проходять курси з тактичної медицини.

– На стабпункті робота кипить, мабуть, як у вулику?

– До прикладу, в Лимані на стабпункті було три операційних столи. Насамперед беремося за важкопоранених, які потребують невідкладної допомоги. Відтак – за менше травмованих.

– А як щодо забезпечення медичним реманентом?

– Забезпечення, напевно, достатнє. Хоча не відмовляємося від волонтерської допомоги. Ось і у вас набрав багато необхідного медичного реманенту і вже відправив на польовий шпиталь.

– Скільки поранених бійців, до прикладу, за день потрапляє, так би мовити, у ваші руки?

– Найбільше то було 170 осіб за добу. Півтори доби, фактично, – на ногах. До нас привозять багато поранених з мінно-вибуховими травмами – це травматичні ампутації гомілок.

– Півтори доби не відходити від операційного столу... Це ж як фізично, так і морально дуже-дуже важко.

– Ну, є кількахвилинні «перекури». А до важкості – звикається. Кожен на своєму місці чітко знає, що робити. Відповідальність – безумовна. Звичайно, втома присутня, проте порятунок людських життів – перш за все.

– Андрію, Ви мало що побули вдома, буквально – місяць. Та й тут, знаю, операція за операцією, тобто, як кажуть, ні хвилини спокою. Тепер ось знову їдете. Що спонукає?

– Колеги телефонують, кажуть – треба. Ну, треба, то треба. Ні краплі сумніву, ні миті вагань.

– А як Ваша дружина реагує на це? Адже і в польовий шпиталь може «прилетіти» враже.

– Звісно ж, болісно. Та вона також лікар. Тож із розумінням ставиться до моїх поїздок на фронт. А щодо «прилетіти» – може! Всюди може. Там стабільно «бахкає»...

– У розмові з нашими військовиками щоразу запитую про відношення до них місцевого населення. Аналогічно запитую і у вас.

– Заледве стримуюся, щоби не висловитися грубо щодо цього... Та більшість з тих, хто там залишився, чекає «руського міра». Про це вони відкрито нам кажуть в очі. А переконувати їх у протилежному і пояснювати, як воно є насправді, – намарно. До прикладу, ситуація: якимось близько 11-ї вечора привезли до нас постаршу жіночку – перелом плеча. Ми оглянули її, надали невідкладну допомогу. Відтак, пропонуємо їй їхати до лікарні в Слов'янськ. Там є місцевий цивільний травматолог. Увесь спектр надання допомоги. А вона – ні! Каже, звісно ж – російською, що ми повинні її туди завезти (не дивлячись на те, що приїхала власною машиною). Пояснюємо, що ми – військовий шпиталь, першу необхідну допомогу ми їй надали. На що на нашу адресу полетіла гаряча нецензурна лайка (це я так – дуже культурно кажу). А навздогін: «Пришлі здесь асвабадітелі! Лучше б не прихаділі! Вас нікто сюда не звал!»... Місцеві вперто доказують, що «руських» тут (тобто в Лимані) не було. Коли запитуємо, хто ж тут все потрощив обстрілами, відповідають: «Українці стрелялі!»... А ще пригадую: якимось прийшов до нас головний лікар місцевої лікарні (де, власне, ми базувалися) і заявив, що ми повинні платити йому за оренду приміщення... А лікарня ж то – державна! Це ще одне підтвердження того, що вони там чекають на «руській мір». Зустрічне йому запитання: чи москалі платили за оренду... Замокв, із тим і пішов.

– Тобто ви базувалися в приміщенні тамтешньої лікарні. А як із забезпеченням побутових умов у стабпункті?

– Води немає – «бутильована» привозна. Опалення немає. Було світло. Якщо ж відключали енергопостачання, то світло – від генератора, а ще – налобні ліхтарі.

– Андрію, які почування у важкопоранених наших бійців? Що говорять?

– 90 відсотків вояків – на позитиві. Мріють повернутися до своїх побратимів на бойові позиції, стати знову в стрій навіть при усвідомленні того, що залишаться без руки чи ноги. Все одно готові воювати навіть на протезах.

– Чи важко перелаштуватися після ротації, скажімо, з військової медицини на цивільну?

– Зізнаюся, першого разу було важкувато адаптуватися. Потрібен був чималий відтинок часу. Особливо – звикання до тиші. А вже наступного разу – наче кнопку перемикача натиснув.

– Ваші почування, думки, коли привозять дуже важко поранених?

– Насамперед моральна надривка напруга. Бо розумієш, що людина на все життя залишиться інвалідом. А думка одна: треба викоринити всіх москалів із землі української. Та жодних поблажок щодо мови: живеш в Україні – розмовляй українською!

<https://galas.te.ua/2023/04/%d0%bf%d1%96%d0%b2%d1%82%d0%be%d1%80%d0%b8-%d0%b4%d0%be%d0%b1%d0%b8-%d0%bd%d0%b5-%d0%b2%d1%96%d0%b4%d1%85%d0%be%d0%b4%d0%b8%d0%b2-%d0%b2%d1%96%d0%b4-%d0%be%d0%bf%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%86%d1%96/>